

بصیرت و استقامت؛ دو بال حماسه 9 دی

در این چند ساله پس از فتنه 88 به راهبرد بصیرت بسیار توجه شده و به آن در رسانه‌های مختلف پرداخته شده است، ولی کمتر به قسمت دوم این پیام توجه شده است و آن استقامت و صبر بر مشکلات و سختی‌هاست.

در این چند ساله پس از فتنه 88 به راهبرد بصیرت بسیار توجه شده و به آن در رسانه‌های مختلف پرداخته شده است، ولی کمتر به قسمت دوم این پیام توجه شده است و آن استقامت و صبر بر مشکلات و سختی‌هاست.

«اگر کسی بصیرت نداشته باشد ولو ایمان هم داشته باشد، فریب می‌خورد و وقتی فریب خورد، این ایمان در خدمت آن هدف به کار نخواهد آمد، لذا امیرالمومنین علیه السلام فرمودند: لَا يَحْمِلُ هَذَا الْعِلْمُ إِلَّا أَهْلُ الْبَصَرِ وَ الصَّبْرِ « چه زیبا! کلمه بصر و صبر از حروف مشترکی ترکیب شده‌اند، اما دو معنای جدا از هم دارند، آن وقت دو رکن فلاح در حمل پرچم هدایتند که امیرالمومنین علی علیه‌السلام آن روز فرمودند، این پرچم را بر نمی‌دارد و به دوش نمی‌کشد، مگر کسی که این دو خصوصیت را داشته باشد: اولاً بصیرت داشته باشد و دوماً استقامت داشته باشند، بصیرت دینی و استقامت ایمانی (بیانات رهبری 75/12/25).

خوب است با تکیه بر این بیانات، بررسی کوتاهی بر موضوع بصیرت و استقامت داشته باشیم:

به موضوع بصیرت می‌توان در دو سطح پرداخت:

یک سطح اصلی و زیربنایی، یعنی انسان در انتخاب جهان‌بینی و فهم اساسی مفاهیم، نگاهی توحیدی داشته و بر این اساس، هدفمند به جهان نظر داشته باشد و به موجب همین نگرش بصیرت پیدا می‌کند.

در سطحی دیگر، می‌توان بصیرت را اینچنین دریافت کرد؛ انسان در حوادثی که پیرامون او می‌گذرد و در حوادثی که پیش روی اوست و به او ارتباط پیدا می‌کند، تدبیر کند و سعی کند از حوادث به شکل عامیانه و سطحی عبور کند و به تعبیر امیرالمومنین علیه‌السلام «رَحِمَ اللَّهُ إِمْرَأً تَفَكَّرَ فَاعْتَبَرَ وَ إِعْتَبَرَ فَأُبْصَرَ» (نهج‌البلاغه دشتی خطبه 103)

« رحمت خداوند بر کسی که بیندیشد و عبرت گیرد و چون عبرت گرفت، دیده دلش گشوده شود و بصیرت پیدا کند»

یعنی با تدبیر مسائل را بسنجد و با این سنجش بصیرت پیدا کند، چراکه درست نگاه کردن به حوادث، درست سنجیدن، در آن تدبیر کردن، در انسان بصیرت ایجاد می‌کند؛ یعنی چشم حقیقت مومن باز می‌گردد.

از سوی دیگر، استقامت مفهوم بسیار مهم و حساسی دارد و اهمیت آن در عمل به مراتب بیش از آن چیزی است که انسان در ذهن خود تصور می‌کند؛ استقامت یعنی پا فشردن بر صراط مستقیم «وَأَنْ لَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقِينَهُمْ مَاءً غَدَقًا» (سوره جن، آیه 16) «اگر آنها [جن و انس] در راه (ایمان) استقامت ورزند، با آب فراوان سیرابشان می‌کنیم.»

در توضیح این آیه می‌توان گفت که اگر به همان صراط مستقیم پافشاری شود و راه خودشان را عوض نکنند، آن وقت نتایج دنیوی و اخروی مترتب خواهد شد. قرآن می‌فرماید «إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ» (سوره فصلت، آیه 30) به یقین کسانی که گفتند: «پروردگار ما خداوند یگانه است!» سپس استقامت کردند، فرشتگان بر آنان نازل می‌شوند که: «نترسید و غمگین مباشید و بشارت باد بر شما به آن بهشتی که به شما وعده داده شده است.»

نزول ملائکه و شرف و مقام مواجه شدن و مخاطب قرار گرفتن ملائکه و فرشتگان الهی در صورت استقامت بر صراط مستقیم است و الا با یک لحظه و یک برهه خوب بودن فرشتگان خدا بر انسان نازل نمی‌شوند، نور هدایت و دست کمک الهی به سوی انسان دراز نمی‌شود و انسان به مرتبه عباد الصالحین نمی‌رسد، مگر با استقامت و همین مسیر نیز برای جامعه مومنین قابل تصور است.

با کمی تأمل بر مطالب یاد شده می‌توان به این نتیجه رسید در گذر از فتنه‌ها پیروی از پرچمدار هدایت بدون بصیرت و

استقامت در راه حق امکان‌پذیر نیست؛ در نهم دی ماه 88 امت ولایتمدار ایران بصیرت خود را ثابت کردند و در سال‌های بعد از آن عزم خود را جزم کردند و به اثبات استقامت خود در عرصه فتنه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی و فرهنگی پرداخته‌اند.

باشد که این بصیرت و استقامت امت باعث جلب رضای خداوند و نزول رحمت ایشان در رفع هم و غم مردم محب اهل بیت علیهم‌السلام گردد.

دکتر سیدعلی قریشی - جام‌جم